

MA37G

724001

Sistema platja-duna des Trenc

Situació

Municipi:

Campos

Coordenades
UTM
(31N ETRS89):

X: 498459
Y: 4355613

Dificultat i durada

5 min

Accés

L'accés a la platja des Trenc es pot fer des de diversos punts (sa Ràpita, ses Covetes o la Colònia de Sant Jordi).

No obstant això, l'accés més conegut es troba en el punt quilomètric 8,850 de la carretera PM-6040, que uneix les poblacions de Campos i la Colònia de Sant Jordi, des d'on surt una desviació que duu directament a Es Trenc.

Interès principal

Geomorfològic

Interès secundari

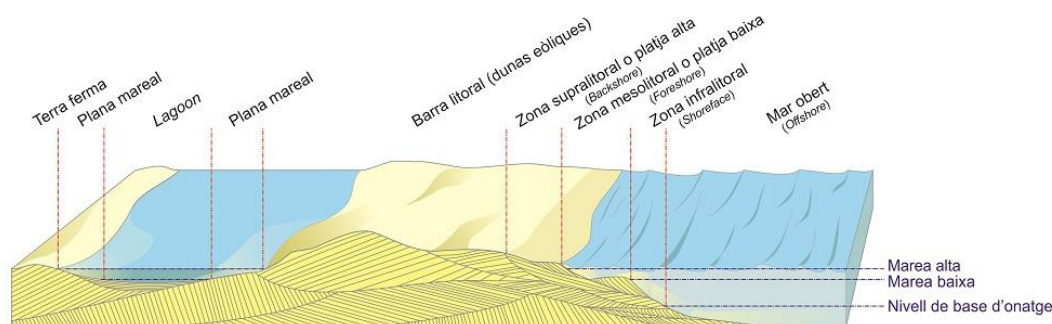
Sedimentològic, paleontològic

Descripció de la localitat

A més de ser una de les zones de platja més famoses de Mallorca, es Trenc és un dels millors punts per a estudiar les dunes, la seva formació i la seva relació amb els canvis climàtics en temps geològics recents.

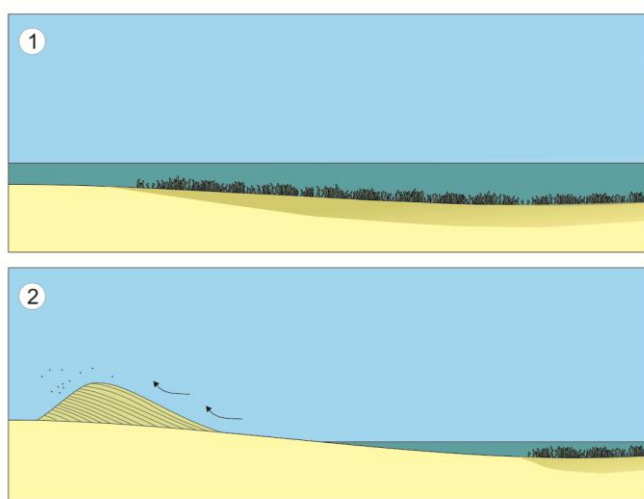
El sistema platja-duna des Trenc constitueix una franja d'aproximadament 5,6 km de longitud i uns 600 m d'amplada mitjana, amb forma d'arc, que inclou sa Ràpita (al nord-oest) fins a la Colònia de Sant Jordi (al sud-est). A la part mitjana hi ha una petita zona de costa rocosa, coneguda com ses Covetes. El sector nord-oest es coneix com a Arenal de sa Ràpita, mentre que el sud-est és el que estrictament s'anomena es Trenc.

Correspon a un sistema de platja-llacuna, on es distingeixen una zona submergida marítima o infralitoral, una zona de platja subaèria (zona mesolitoral i supralitoral) i una zona de dunes.

Sistema platja-llacuna

En el cas des Trenc, la zona de dunes està molt desenvolupada i té molt a veure amb la presència de praderies de posidònia, la famosa planta subaquàtica endèmica de la Mediterrània. La posidònia és l'aliment d'un ecosistema en el qual abunden els foraminífers, un microorganisme unicel·lular que sol tenir una closca calcària, al costat de multitud de mol·luscs, també amb closca.

A mesura que aquests moren, les restes se sedimenten en el fons i van formant grans acumulacions d'arena al llarg de milers d'anys. Aquest procés s'interromp quan hi ha un període fred que fa baixar el nivell de la mar (a causa del creixement del gel polar). Llavors, aquestes extensions d'arena queden exposades a la intempèrie i a mercè dels vents costaners, que les transporten i les amunteguen en forma de dunes.

Esquema de la formació de les dunes

Com que el pendent del litoral de la zona des Trenc és extremament baix, la quantitat de sediment exposat en períodes freds és més gran que en altres zones, factor que afavoreix més la formació de dunes que en altres llocs. Paral·lelament, la posidònia morta tendeix a acumular-se a la costa, fent de barrera natural que protegeix la platja i les dunes.

Precisament l'eliminació artificial d'aquesta fa que moltes de les platges de Mallorca necessitin ser regenerades constantment. Aquest deteriorament es fa molt visible en es Trenc, on la platja ha retrocedit en els darrers anys fins a al punt de deixar descoberts fins i tot els fonaments d'una sèrie de búnquers que fa dècades estaven semienterrats en l'arena.

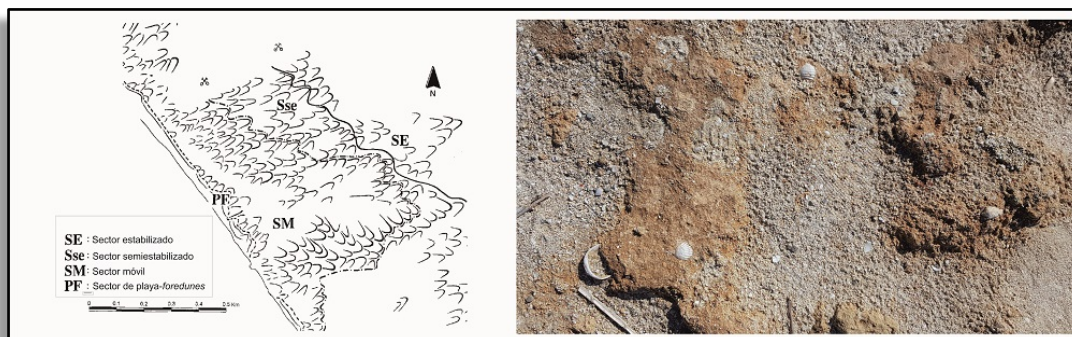
Búnquer desenterrat en meitat de la platja (esquerra) i detall de les dunes (dreta).

En es Trenc es poden reconèixer tres períodes en els quals la formació de dunes va ser destacada. Aquests tenen lloc al llarg de l'holocè, l'època geològica en la qual som actualment, que comença fa uns 10.000 anys.

Les dunes més antigues es troben terra endins i tenen un caràcter fix, és a dir, que s'han fixat i consolidat de tal manera que no són mogudes pel vent. Al contrari, les dunes situades a prop de la costa són mòbils, canvien la seva posició i fisiognomia segons els vents dominants. Entre ambdues zones hi ha un sector de transició amb dunes semiestabilitzades.

Tocant amb la platja hi ha una darrera barrera de dunes paral·leles a la costa: les dunes davanteres.

Per sota de tots aquests sistemes dunars es poden reconèixer, en algunes zones i de manera puntual, sediments més antics, del plistocè. Aquests són en bona mesura dunes fossilitzades, encara que també hi ha restes d'antigues platges amb escassos fòssils de mol·luscos marins.

Cartografia esquemàtica dels diferents tipus de dunes des Trenc. (esquerra) extreta de Servera *et al.* (2007). Restes de platges fòssils del plistocè semienterrades en l'arena de platja actual, amb fòssils de mol·luscos (dreta)

La millor zona on es poden observar dunes antigues és en el Clot de s'Arena, un antic sorral, avui dia cobert per vegetació.

Les tasques d'extracció d'arena varen deixar descoberts talussos on podem veure en secció diferents dunes en procés de fossilització, superposades entre si. Aquestes mostren de manera intercalada alguns nivells argilencs dipositats en períodes càlids i humits, la qual cosa ens il·lustra l'evolució del clima a l'illa en els darrers sis mil·lennis.

Talús en el Clot de s'Arena, en el qual són visibles en secció diferents dunes subfòssils (esquerra). Duna semiestable als voltants (dreta).

Per a saber-ne més

SERVERA, J.; RODRÍGUEZ-PEREA, A.; MARTÍN-PRIETO, J., 2007. El sistema playa-duna de Es Trenc (Bahía de Campos). *In Geomorfología litoral. Migjorn y Llevant de Mallorca*. UIB-SHNB-IMEDEA. 105-124.

Recomanacions

És aconsellable dur gorra, aigua i calçat còmode.

El recorregut es pot fer en qualsevol època de l'any. A l'estiu es pot gaudir d'un bany a la platja.

És interessant visitar el LIG de sa Font Santa, que es troba en aquest redol, i les salines.